

Sygn. akt VIII *Pa* 252/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Kalinka (spr.)
Sędziowie:	SSO Grzegorz Tyrka SSR del. Magdalena Kimel
Protokolant:	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 3 marca 2016r. w Gliwicach

sprawy z powództwa J. G. (G.)

przeciwko Publicznemu Gimnazjum Nr (...) w T.

o przywrócenie do pracy

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w T. G.

z dnia 14 września 2015 r. **sygn. akt** IV P 304/15

oddala apelację.

(-) SSO Grzegorz Tyrka (-) SSO Teresa Kalinka (spr.) (-) SSR del. Magdalena Kimel

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. VIII Pa 252/15

UZASADNIENIE

Powód J. G. domagał się przywrócenia do pracy w pozwanym Publicznym Gimnazjum Nr (...) w T. na dotychczasowych warunkach pracy i płacy, zasądzenia kosztów procesu. Wskazał, że posiada chroniony stosunek pracy i wypowiedziano mu umowę o pracę bez zgody organizacji związkowej.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu, podnosząc, iż powód nie posiadał chronionego stosunku pracy, albowiem brak było podjęcia uchwały o objęciu powoda ochroną związkową, a dodatkowo powód nie wykazał, aby organizacja związkowa była organizacją reprezentatywną w zakładzie pracy.

Wyrokiem z dnia 14 września 2015 roku Sąd Rejonowy w T. G. uwzględnił powództwo.

Wyrok zapadł po ustaleniu następującego stanu faktycznego:

Powód J. G. był zatrudniony w Publicznym Gimnazjum Nr (...) w T. jako nauczyciel kontraktowy w oparciu o umowę o pracę na czas nieokreślony z dnia 1 września 2005. Od dnia 27 czerwca 2015 roku wymiar etatu wynosił 6/18.

(...) Organizacja (...) jest międzyzakładową organizacją związkową i wchodzi do struktur (...). (...) obejmuje 55 zakładów pracy z ogólną liczbą stanowisk kierowniczych wynoszącą 90. Na mocy uchwały nr (...) z dnia 12 marca 2014 roku Zarząd (...) powołał dziesięcioosobowe prezydium. Uchwałą nr(...) z dnia 12 marca 2014 roku prezydium zarządu (...) upoważniło B. P. – przewodniczącą - do występowania jednoosobowo w imieniu związku w sprawach zajmowania stanowisk i wyrażania opinii m.in. dotyczących spraw pracowniczych członków związku i osób, którym przyznano ochronę związkową, a nie są członkami związku zawodowego. Uchwałą zarządu (...) z dnia 20 stycznia 2014 roku w Publicznym Gimnazjum Nr (...) w T. utworzono koło zrzeszające członków organizacji związkowej. Został również wybrany zarząd koła, w skład którego weszły następujące osoby: E. K. I. J. G.. Uchwałą zarządu (...) z dnia 28 lutego 2014 roku E. K., J. G. oraz I. K. zostali upoważnieni do reprezentowania związku wobec pracodawcy w sprawach z zakresu prawa pracy. Osoby te zostały objęte ochroną związkową na okres kadencji i przez rok po jej zakończeniu tj. do dnia 31 marca 2019 roku. Pismem z dnia 28 lutego 2014 roku Przewodnicząca (...) poinformowała dyrektora pozwanej Szkoły o utworzeniu koła, składzie osobowym zarządu koła oraz na podstawie art. 32 ustawy o związkach zawodowych o wyznaczeniu trzech osób do reprezentowania związku zawodowego wobec pracodawcy w sprawach z zakresu prawa pracy, objęciu ich chronionym stosunkiem pracy i o dacie końcowej ochrony związkowej.

Pismem z dnia 19 maja 2015 roku Dyrektor Gimnazjum zawiadomiła (...) o zamiarze wypowiedzenia powodowi umowy o pracę z powodu zmian organizacyjnych powodujących zmniejszenie liczby oddziałów z jedenastu do dziewięciu i związane z tym zmniejszenie liczby godzin.

Dnia 22 maja 2015 roku związek zawodowy nie wyraził zgody na jakiegokolwiek zmiany w zatrudnieniu powoda i wskazał, że powód posiada chroniony stosunek pracy.

W dniu 28 maja 2015 roku wręczono powodowi wypowiedzenie umowy o pracę z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia na podstawie art. 27 ust. 1 ustawy Karta Nauczyciela. Termin wypowiedzenia upływał w dniu 31 sierpnia 2015 roku. Przyczyną wypowiedzenia było zmniejszenie liczby oddziałów w szkole z jedenastu do dziewięciu i związana z tym mniejsza liczba godzin historii, co uniemożliwia dalsze zatrudnianie powoda.

W pozwanej Szkole zatrudnionych było dwóch nauczycieli historii – A. G. na cały etat (pełni funkcję społecznego inspektora pracy i posiada chroniony stosunek pracy) oraz powód.

Zdaniem Sądu Rejonowego powództwo zasługiwało na uwzględnienie. Sąd I instancji przytoczył treść art. 32 ust. 1-3 , 34 ustawy o związkach zawodowych

Wskazał, że mniej liczne struktury organizacji międzyzakładowych mogą korzystać z uprawnień przewidzianych w art. 26-33¹ ustawy o związkach zawodowych Jak wskazuje się w orzecznictwie, o tym jakie jednostki organizacyjne (zakłady pracy) obejmuje działaniem międzyzakładowa organizacja związkowa, rozstrzygają samorządne decyzje właściwych organów danego związku zawodowego.

(...) obejmuje 55 zakładów pracy., a więc nie budzi wątpliwości, że jest międzyzakładową organizacją związkową w rozumieniu ustawy. W 55 zakładach jest 90 stanowisk kierowniczych. Taka zatem liczba osób może być objęta ochroną związkową z art. 32 ustawy o związkach zawodowych. Dane te nie były kwestionowane w procesie.

W ocenie Sądu , nie budzi wątpliwości, że (...) jest reprezentatywną międzyzakładową organizacją związkowa, co było Sądowi znane z urzędu.

. Do zapewnienia ochrony związkowej z art. 32 ustawy o związkach zawodowych niezbędne jest zachowanie określonej formy prawnej. Pracownicy podlegają ochronie pod warunkiem, że organizacja zakładowa imiennie - w formie uchwały - wskaże ich w informacji przekazanej pracodawcy. Ochrona przysługuje od chwili zawiadomienia pracodawcy o uchwale zarządu zakładowej organizacji związkowej wskazującej osobę podlegającą ochronie. Pracodawca nie musi jednak znać ani treści uchwały, ani innych dokumentów dotyczących przedmiotowej sprawy (wyrok SN z dnia 3 października 2008 r., I PK 53/08,)

W niniejszej sprawie z treści pisma Przewodniczącej (...) z dnia 28 lutego 2014 roku wynika, jakie imiennie osoby zostały w uchwale upoważnione do reprezentowania związku zawodowego wobec pracodawcy w sprawach z zakresu prawa pracy i jakie osoby imiennie zostały objęte ochroną związkową i posiadają chroniony stosunek pracy. Zatem od dnia zawiadomienia pracodawca wiedział, że powód J. G. posiada chroniony stosunek pracy. W konsekwencji bez zgody organizacji związkowej pracodawca, co wprost wynika z art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy o związkach zawodowych, nie mógł wypowiedzieć powodowi umowy o pracę.

Skoro do wypowiedzenia powodowi umowy o pracę doszło z naruszeniem przepisów o wypowiedzeniu umowy o pracę, to na podstawie art. 45 § 1 i 3 kodeksu pracy Sąd orzekł o przywróceniu powoda J. G. do pracy u pozwanego na dotychczasowych warunkach pracy i płacy. Orzekł o kosztach procesu.

W apelacji od wyroku pozwany Publiczne Gimnazjum nr (...) Sportowe w T. zarzucił :

- naruszenie art. 45 § 1 k.p. w związku z art. 32 ust. 1 pkt 1 oraz art. 13 pkt 8 ustawy o związkach zawodowych i przy zastosowaniu § 42 ust. 9 statutu (...), oraz przy zastosowaniu § 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 czerwca 2003 roku w sprawie powiadamiania przez pracodawcę zarządu zakładowej organizacji związkowej w liczbie osób stanowiących kadrę kierowniczą w zakładzie pracy oraz wskazywania przez zarząd oraz komitet założycielski zakładowej organizacji związkowej pracowników, których stosunek pracy podlega ochronie, a także dokonywania zmiany w takim wskazaniu poprzez przyjęcie że powód został prawidłowo objęty ochroną związkową;

. - naruszenie 32 ust. 3 i ust. 8 w związku z art. 342 ustawy o związkach zawodowych oraz przy zastosowaniu § 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 czerwca 2003 roku sprawie powiadamiania przez pracodawcę zarządu zakładowej organizacji związkowej o liczbie osób stanowiących kadrę kierowniczą w zakładzie pracy oraz wskazywania przez zarząd oraz komitet założycielski zakładowej organizacji związkowej pracowników, których stosunek pracy podlega ochronie, a także dokonywania zmiany w takim wskazaniu, poprzez przyjęcie że pozwany został prawidłowo powiadomiony o objęciu powoda ochroną związkową ;

- art. 8 k.p. poprzez jego niezastosowanie, podczas gdy w realiach niniejszej sprawy zastosowanie znajdują klauzule generalne wyrażone w tym przepisie.

Pozwany zarzucił również naruszenie przepisów postępowania mających istotny wpływ na treść zapadłego rozstrzygnięcia a mianowicie :

- art. 328 § 2 k.p.c. w poprzez brak wskazania przez Sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przyczyn, w dla których odmówił w przeprowadzonym dowodom wiarygodności mocy dowodowej,

- art. 230 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie wobec wyników całej rozprawy,

- art. 228 k.p.c. w poprzez zaniechanie przez Sąd pierwszej instancji zwrócenia stronom na rozprawie uwagi o faktach znanych Sądowi urzędowo,

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie jest przez Sąd pierwszej instancji granic swobodnej oceny dowodów.

Wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania za obie instancje, ewentualnie jest o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd pierwszej instancji przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego.

Pozwany zwrócił uwagę, że już w odpowiedzi na pozew podnosił, że nie został prawidłowo powiadomiony przez organizację związkową o ilości osób objętych ochroną związkową. Jego zdaniem Sąd nie odniósł się do zakwestionowania statusu reprezentatywności organizacji związkowej. Zdaniem apelującego naruszenie przez organizację związkową regulacji statutowych związku bezwzględnie rzutuje na prawidłowość udzielonej powodowi ochrony. Zwrócił uwagę na § 42 ust. 9 statutu organizacji związkowej i podniósł że powód nie wykazał, aby odpowiednie władze wskazane w tym przepisie wyraziły zgodę na reprezentowanie związku lub członków związku wobec pracodawcy przez powoda. Ponadto doszło do naruszenia art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy o związkach zawodowych, ponieważ nie było uchwały zarządu wskazującej imiennie powoda jako podlegającego ochronie przewidzianej w art. 32 ust. 1 pkt 1 tej ustawy. Upoważnienie do reprezentowania organizacji związkowej w sprawach z zakresu prawa pracy powinno być udzielane zgodnie z wewnątrzzwiązkowymi uregulowaniami. W przypadku braku prawidłowego umocowania do reprezentowania (...) nie można mówić o skutecznym objęciu powoda ochroną związkową.

Sąd pierwszej instancji błędnie ustalił że powód z takiej ochrony korzysta Sąd posiadał uprawnienie do badania zgodności ze statutem sposobu upoważnienia członków organizacji związkowej do ich reprezentowania. Sąd pierwszej instancji w zaskarżonym wyroku okoliczność tę całkowicie pominął, a w toku postępowania ustalono, że brak było stosownej uchwały zarządu regionu wyrażającej zgodę na upoważnienie powoda do reprezentowania tej organizacji związkowej.

Doszło również naruszenia art. 230 k.p.c..

Sąd pierwszej instancji pominął uchybienie przepisom regulującym postępowanie w organizacji związkowych i pracodawców przy wskazywaniu pozwanemu ilości osób objętych ochroną związkową. Dopiero w piśmie procesowym organizacja związkowa wskazała, że przy obejmowaniu ochroną stosunku pracy działaczy związkowych stosuje metodę parytetową. Nadto zarząd organizacji związkowej nie wystąpił do pracodawcy z pisemnym żądaniem wskazania osób na kierowniczym stanowisku, wskutek czego doszło do naruszenia rozporządzenia Ministra Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 czerwca 2003 roku w sprawie powiadamiania przez pracodawcę zarządu zakładowej organizacji związkowej o liczbie osób stanowiących kadrę kierowniczą w zakładzie pracy w oraz wskazywania przez zarząd oraz komitet założycielski zakładowej organizacji związkowej pracowników, których stosunek pracy podlega ochronie, a także dokonywania zmian w takim wskazaniu (w Dz.U. nr 108 pozycja 1013). Pozwany wskazał, że z pisma z dnia 28 lutego 2014 roku nie wynika, aby zarząd (...) podjął uchwałę wskazującą powoda jako osobę posiadającą chroniony stosunek pracy. Z pisma tego wynika jedynie, że uchwałą utworzono koło od tej organizacji związkowej oraz że powód został upoważniony do reprezentowania związku wobec pracodawcy. Brak jest uchwały z której wynikałoby, że powód posiada chroniony stosunek pracy.

Nadto pracodawca nie uzyskał dokładnej i pełnej informacji który z pracowników podlega ochronie. (...) takiej nie zastępuje przekazana pracodawcy wiadomość o osobach upoważnionych do reprezentowania organizacji związkowej w wobec pracodawcy.

Powód wniósł o oddalenie w apelacji. Na rozprawie w dniu 3 marca 2016 rok pełnomocnik powoda wyjaśniła że jej J. G. jest członkiem (...). Liczbę stanowisk kierowniczych ustalono w oparciu o informację od organu prowadzącego, to jest gminy T.. Nadto pełnomocnik powoda wskazała, że zarzuty co do niewłaściwego upoważnienia powoda do reprezentacji związku zawodowego pojawiły się dopiero na etapie postępowania o przywrócenie do pracy.

Sąd drugiej instancji zważył co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie .

Zdaniem Sądu Okręgowego nie doszło do naruszenia § 42 ust. 9 statutu (...). Przepis ten stanowi, że komisja zakładowa międzyzakładowa może, za zgodą zarządu regionu, upoważnić osoby spoza swego składu do dokonywania czynności w jej imieniu. W przypadku gdy upoważnienie ma dotyczyć spraw związanych z reprezentowaniem członków związku wobec pracodawcy lub organizacji pracodawców, a dana organizacja zakładowa należy do zakładowej organizacji koordynacyjnej, dla ważności upoważnienia niezbędna jest zgoda zakładowej komisji koordynacyjnej. Zasady postępowania upoważniające do wprowadzenia powyższej procedury określa uchwała krajowego zjazdu delegatów.

Pozwana twierdzi, że upoważnienie członków organizacji związkowej, nie będących członkami zarządu tej organizacji wymaga zgody zarządu regionu (...). Takiego wniosku nie można wysnuć z powołanego przepisu. Zdanie pierwsze ust. 9 dotyczy sytuacji, w której organizacja związkowa chce upoważnić osoby spoza swojego składu, a nie spoza składu zarządu organizacji związkowej. Komisja zakładowa zrzesza pracowników z jednego konkretnego zakładu pracy, a komisja międzyzakładowa zrzesza pracowników z kilku zakładów pracy danego obszaru. Powód jest członkiem międzyzakładowej organizacji związkowej, a do dokonywania czynności w imieniu komisji międzyzakładowej nie była konieczna zgoda zarządu regionu. Zdanie drugie przytoczonego § 49 nie ma zastosowania w niniejszej sprawie.

Nie doszło również do naruszenia art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy o związkach zawodowych. Bezsporne w sprawie jest że ochronie związkowej podlegają dwie grupy pracowników: a to pracownicy będący członkami zarządu zakładowej organizacji związkowej oraz inni pracownicy będący członkami danej zakładowej organizacji związkowej upoważnieni do reprezentowania tej organizacji wobec pracodawcy.

Słusznie podnosi apelująca, że dla objęcia ochroną z art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy o związkach zawodowych konieczne jest podjęcie uchwały. Taka uchwała została podjęta dnia 12 marca 2014 roku przez Zarząd (...). W uchwale tej w pkt 2 ustalono, że obejmuje się chronionym stosunkiem pracy członków kół (...) funkcjonujących w szkołach i placówkach oświatowych objętej działaniem związku, wskazanych w uchwałach zarządu. J. G. uchwałą zarządu nr 4 z dnia 28 lutego 2014 roku i został upoważniony do reprezentowania związku wobec pracodawcy w sprawach z zakresu prawa pracy. O tym fakcie dyrektor pozwanego została poinformowana pismem z dnia 28 lutego 2014 roku. W piśmie tym wskazano również, że wymienione osoby zostają objęte ochroną stosunku pracy na okres kadencji i rok po jej zakończeniu to jest do dnia 31 marca 2019 roku. Zdaniem Sądu upoważnienie członków organizacji związkowej do jej reprezentowania odbyło się zgodnie ze statutem organizacji związkowej. Podjęto uchwałę zarządu międzyzakładowej organizacji związkowej upoważniającą do reprezentowania związku wobec pracodawcy w sprawach z zakresu prawa pracy jak również uchwałę o objęciu chronionym stosunkiem pracy powoda jako członka koła międzyzakładowej organizacji związkowej (uchwała nr 5 przed 2014 z zarządu (...)).

Sąd pierwszej instancji wbrew treści art. 228 § 2 k.p.c. nie poinformował stron, że fakt reprezentatywności (...) jest Sądowni znany urzędowo. Uchybienie to nie wpływa jednak na prawidłowość wyroku. Na karcie 73 akt sądowych znajduje się odpis karty identyfikacyjnej komisji zakładowej z której wynika że w (...) liczy 443 członków, a liczba pracowników wynosi 1500. Stwierdzić więc należy że jest organizacją reprezentatywną w rozumieniu przepisów k.p..

Słusznie wskazał Sąd Rejonowy, że ochrona związkowa z art. 32 ustawy o związkach zawodowych przysługuje od chwili zawiadomienia pracodawcy o uchwale zarządu zakładowej organizacji związkowej, wskazującej osobę podlegającą ochronie. Pracodawca nie musi jednak uznać ani treści uchwały ani innych dokumentów dotyczących przedmiotowej sprawy. Skoro w aktach osobowych powoda znajduje się pismo z dnia 28 lutego 2014 roku z którego w sposób bezsporny wynika że: po pierwsze - decyzją zarządu z dnia 20 stycznia utworzone zostało u pozwanego koło zrzeszające członków organizacji związkowej, po drugie - wskazano w zarząd koła, po trzecie - wskazano, że uchwałą zarządu nr 4 z dnia 28 lutego 2014 roku zarząd koła w tym powód został upoważniony do reprezentowania związku wobec pracodawcy w sprawach z zakresu prawa pracy i po czwarte - wskazano, że osoby te podlegają ochronie na podstawie art. 32 ust. 1,3 ustawy z dnia 23 maja 1991 roku o związkach zawodowych, to uznać należało iż pracodawca został w sposób kompletny i pewny poinformowany o podjętej uchwale oraz o osobach korzystających z ochrony wynikającej z art. 32 ustawy o związkach zawodowych. Organizacja związkowa wypełniła obowiązek wynikający z § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki Pracy i Polityki Społecznej z dnia 16 czerwca 2003 roku w sprawie powiadamiania przez pracodawcę zarządu zakładowej organizacji związkowej o liczbie osób stanowiących kadrę

kierowniczą w zakładzie pracy oraz wskazywania przez zarząd oraz komitet założycielski zakładowej organizacji związkowej pracowników, których stosunek pracy podlega ochronie, a także dokonywania zmian w takim wskazaniu (Dz.U. 2003 nr 108 pozycja 1013). W niniejszej sprawie organizacja związkowa nie zwróciła się do pracodawcy o nadesłanie informacji w celu realizacji art. 32 ust. 3 ustawy. O taką informację zwróciła się do organu prowadzącego to jest gminy T.. Organ prowadzący udzielił informacji o której mowa w § 1 pkt 1 powołanego rozporządzenia z dnia 16 czerwca 2003 r . Uznać należało, że organizacja związkowa wyczerpała tryb przewidziany w powołanym rozporządzeniu.

Zdaniem Sądu Okręgowego nie doszło do uchybień skutkujących uznaniem że J. G. z nie podlega ochronie o której mowa w art. 32 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych. Sąd pierwszej instancji poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne i dokonał właściwej wykładni prawa. Zauważyć także trzeba, że pracodawca podniósł zarzuty co do niewłaściwej reprezentacji J. G. jako osoby korzystającej z ochrony przewidzianej w art. 32 ustawy o związkach zawodowych po upływie ponad rocznego okresu od daty powzięcia informacji o objęciu ochroną. W przepisach prawa nie wskazują terminu w jakim pracodawca może zakwestionować informacje udzielone przez zarząd organizacji związkowej, to jednak wskazać należy, że brak działań związanych ze sprawdzeniem prawidłowego objęcia ochroną stosunku pracy skutkować może koniecznością uzyskania zgody zarządu organizacji związkowej na rozwiązanie umowy o pracę z pracownikiem wskazanym w piśmie.

Jak wskazano wyżej naruszenie art. 228 § 2 k.p.c .poprzez zaniechanie przez Sąd pierwszej instancji zwrócenia stronom na rozprawie uwagi o faktach znanych urzędowo nie wpłynęło na prawidłowość rozstrzygnięcia. Nie wiadomo na czym, zdaniem pozwanego, miało polegać naruszenie art. 233 i 230 k.p.c. Sąd nie przekroczył granic swobodnej oceny dowodów. Nie doszło również naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. ponieważ są dał wiarę dowodom przeprowadzonym w sprawie.

Zdaniem Sądu brak było podstaw do zastosowania art. 8 k.p. w niniejszej sprawie. Nie zachodziły żadne wyjątkowe okoliczności uzasadniające zastosowanie zasad współzycia społecznego. Powód jest nauczycielem z ponad trzydziestoletnim stażem pracy, a po rozwiązaniu stosunku pracy pozostanie bez świadczeń przysługujących nauczycielom przewidzianym w Karcie Nauczyciela i bez zasiłku dla bezrobotnych uwagi na niepełny wymiar czasu pracy.

Apelację jako bezzasadną oddalono na podstawie art. 385 k.p.c.

(-) SSO Grzegorz Tyrka (-) SSO Teresa Kalinka (spr.) (-) SSR del. Magdalena Kimel

Sędzia Przewodniczący Sędzia